

1

Em

Ik staar naar het afvoerputje in het midden van de betonnen vloer. Het was het eerste wat ik zag toen ze me in deze cel opsloten en ik ben nog steeds nauwelijks in staat naar iets anders te kijken.

Koppig weigerde ik mee te lopen op mijn dunne gevangenisloffen, waardoor ze gedwongen waren me aan twee armen door de gang te sleuren. Zodra ik het afvoerputje zag, begon ik in paniek te gillen. Het leek wel alsof het steeds groter werd en de kleine, uit betonblokken opgetrokken cel helemaal opslokte. Ik schopte de mannen die me vasthielden, terwijl ik verwoed probeerde mijn armen uit hun ijzeren greep los te wringen. In mijn hoofd kwamen de gruwelijkste scenario's op om te verklaren waarvoor een putje in de vloer nodig was.

Van de verschrikkingen die ik in mijn verbeelding zag, is geen sprake geweest – nog niet tenminste – maar het putje beheerst nog steeds mijn gedachten. Als een magneet trekt het steeds weer mijn aandacht naar zich toe. Zelfs nu ik op mijn zij op het smalle bed tegen de muur lig, blijf ik ernaar turen, alsof er nog iets nieuws aan te ontdekken valt. Maar het enige wat ik zie, is een stukje metaal van vijftien centimeter doorsnee, tweeëndertig kleine gaatjes en een deuk zo groot als een stuiver net naast het midden.

'Wat ben je aan het doen?' Zachtjes klinkt de vertrouwde stem door het verwarmingsrooster.

'Een taart aan het bakken.'

Hij lacht, en mijn mondhoeken krullen omhoog bij het geluid. Het verbaast me een beetje dat mijn spieren nog weten hoe dat moet.

‘Zit je weer naar dat putje te staren?’

Ik reageer niet.

‘Alsjeblieft, Em,’ zegt hij. ‘Je maakt jezelf nog gek.’

Maar ik heb een plan.

Vandaag ga ik eindelijk de geheimen van het putje achterhalen.

Een tijdje later hoor ik de voetstappen van een bewaker dichterbij komen. Zonder klokken, ramen of dagelijkse bezigheden die de eindeloze stroom van seconden doorbreken, is het moeilijk te zeggen hoe laat het is. Het enige waaraan ik de tijd kan afmeten zijn de gesprekken met de jongen in de cel naast me en het komen en gaan van mijn eetlust.

Bij het geluid van de laarzen op het beton begint mijn maag te grommen, als de hond van Pavlov die een bel hoort. Het is zeker lunchtijd.

De zware metalen deur wordt op een kier geschoven waardoorheen Kessler verschijnt, de bewaker met het gezicht waarop haat lijkt te smeulen. De meeste bewakers gedragen zich onverschillig, maar deze heeft echt een bloedhekel aan me. Hij heeft waarschijnlijk de pest in dat hij me moet bedienen, me mijn maaltijden moet brengen en me moet voorzien van een schoon stel van de effen blauwe kleren die hier gedragen worden. Ik vind het grappig. Hij heeft geen idee hoe mijn leven eruitzag voordat de wereld om ons heen instortte als een huis dat van binnenuit was weggerot.

Kessler reikt me het dienblad aan en ik gris het uit zijn hand. Wanneer ik niet snel genoeg ben, laat hij het op de grond kletteren zodat het eten alle kanten uit vliegt. Het is enorm vernederend om zo gretig iets van Kessler te moeten aannemen, maar deze keer heb ik echt behoefte aan mijn eten. Hoewel, natuurlijk niet aan die bruine, waterige troep op het blad.

Maar wel aan het bestek dat erbij ligt.

Kessler schenkt me een spottende, gemene grijns en schuift de deur van mijn cel weer dicht. Zodra hij weg is, grijp ik de lepel en de vork van het dienblad om ze eens goed te bestuderen. Een mes zit er niet bij, dat geven ze nooit. Het zompige vlees hoeft niet gesneden

te worden en ze zullen wel bang zijn dat ik zal proberen te ontsnappen en de zwaarbewappende mannen buiten mijn cel met het botte, plastic snijgereedschap te lijf zal gaan.

Ik zet het dienblad naast me op de grond en ga in kleermakerszit bij het putje zitten. Eerst pak ik de vork en ik druk de tanden in een van de schroeven in het rooster. Zoals ik al vermoedde zijn ze te dik, dus gooi ik de vork opzij. Zachtjes tinkelend stuitert hij over het beton en komt naast het dienblad tot stilstand.

Nu is de lepel nog mijn enige hoop. Ik druk de ronding in de gleuf van dezelfde schroef en deze keer krijg ik grip. Ik hou mijn adem in, alsof een luchtdrukverandering in mijn cel alles zou verstoren en ik probeer de schroef in beweging te krijgen door harder op de lepel te drukken. Hij glijdt weg. Ik doe nog een stuk of zes pogingen, maar het helpt niet; de lepel glijdt er steeds weer uit, waardoor ik in het niets druk en draai. Hij is te rond om in de rechte gleuf te passen, wat me zo frustreert dat ik hem bijna tegen de muur smijt.

Mijn opgeheven hand blijft in de lucht hangen.

Haal diep adem. Denk goed na.

De steel van de lepel is veel te dik om in de gleuf te passen en het uiteinde te breed, maar... ik leg mijn hand op het koude, ruwe beton van de celvloer. Misschien is dit de oplossing.

Wanneer Kessler mijn dienblad komt ophalen, ben ik er klaar voor. Mijn maag is leeg en doet pijn; toch heb ik het eten niet aangeraakt. De smurrie op het blad moet onaangeroerd zijn. Kessler schuift de deur open en zodra het gat groot genoeg is, smijt ik het blad door de opening.

‘Dit is walgelijk!’ schreeuw ik. ‘We zijn toch geen beesten!’

Kessler duikt omlaag en het dienblad knalt tegen de muur achter hem. Er komen bruine en groene voedselspetters op zijn gezicht en uniform en hij deinst vloekend achteruit. In de halve seconde die Kessler nodig heeft om zijn hand te heffen en me hard in mijn gezicht te slaan, onderdruk ik een gemene grijns. Daarna zak ik in elkaar op de vloer, terwijl er tranen van pijn in mijn ogen springen.

‘Geschift kreng,’ zegt Kessler en hij sluit de deur met een klap.

Ik kan alleen maar hopen dat zijn woede over de rotzooi die hij moet opruimen zo hevig is dat hij niet doorheeft dat de lepel ontbreekt.

Voor de zekerheid wacht ik zo lang mogelijk. Misschien wel een uur, of zelfs twee. Dan trek ik de lepel tevoorschijn van onder mijn dunne schuimmatras. Ik breek het bovenste deel ervan af, waarna ik met mijn vingers aan de scherpe rand boven aan de steel voel om in te schatten of hij in de gleuf van de schroef past.

Haastig loop ik naar de muur, waar ik met mijn gezicht vlak voor het verwarmingsrooster zeg: ‘Hé, ben je daar?’

Er klinkt gepiep van roestige veren als Finn van zijn bed afrolt. ‘Ik was al half vertrokken. Je hebt mazzel dat ik je nog hoorde.’

Ik druk mijn vingers tegen het koude metaal van het rooster. Het is soms moeilijk te geloven dat hij hooguit een halve meter bij me vandaan zit. Hij lijkt zo ver weg.

Zou hij ooit zijn kant van de muur aanraken en aan me denken?

‘Kun je een liedje zingen?’ vraag ik.

‘Zingen?’

‘Alsjeblieft?’

‘Nou, goed dan,’ klinkt het stomverbaasd, maar bereidwillig. Finn helpt me altijd. ‘Heb je een verzoeknummer?’

‘Alles is goed.’

Hij begint iets te zingen dat religieus klinkt. Misschien is het wel een kerklied. Pas toen het allemaal was begonnen – toen we onderweg waren en we ons oude leven samen met de uitlaatgassen van de vrachtwagen waarmee we de stad werden uit gesmokkeld, achter ons hadden gelaten – ontdekte ik dat Finn elke week met zijn moeder naar de kerk ging. Hij vond het zelfs prettig. Toen schokte het me, al weet ik nu niet meer waarom. Misschien omdat ik niet gelovig ben opgevoed, of omdat bidden, maaltijden met kerkgenoten en preken zo verafleken te staan van de Finn die ik kende.

Of liever gezegd, de Finn die ik dácht te kennen.

Hij heeft een goede stem, een krachtige tenor die verfrissend aandoet, als koel katoen op je huid. Je zou het nooit verwacht heb-

ben van iemand met zijn uiterlijk. Of misschien ook wel, ik weet het niet. Ik heb Finn al maanden niet meer gezien. Misschien ziet hij er nu heel anders uit dan ik me herinner.

Terwijl Finns stem zo luid in de cel weerklinkt dat elk gat en elke scheur in de betonnen muren ermee wordt gevuld, druk ik de scherpe rand van de kapotte lepel tegen het beton. Langzaam trek ik het plastic heen en weer over het ruwe oppervlak om het af te vijlen. Ik schroef het tempo op, terwijl het schrapende geluid zich in mijn oren mengt met de klank van Finns stem.

Hoewel het kil is in de cel staan er zweetdruppels op mijn voorhoofd van de inspanning. Ik stop om te kijken of de steel van de lepel al in de schroef past. Het gaat de goede kant op. Weer begin ik te vijlen, waarbij ik de steel zo krampachtig vasthoud dat mijn hand er pijn van doet. Het gaat lukken, ik weet het zeker.

Finn stopt met zingen, maar ik ben zo geconcentreerd bezig dat ik het nauwelijks merk.

‘Em, wat ben je aan het doen?’

‘Dit gaat me lukken,’ fluister ik tegen mezelf.

‘Wat gaat je lukken?’

Weer kijk ik of de lepelsteel smal genoeg is en nu past de gevijlde rand perfect in de gleuf van de schroef. Stevig duw ik hem erin, en ik voel mijn bloed warm worden. Een zacht stemmetje binnen in mij vraagt waarom dat stomme afvoerputje eigenlijk zo belangrijk voor me is, maar ik hoor het bijna niet door het bonzende geluid in mijn hoofd, als van een trommelaar die soldaten naar de oorlog voert. Ik begin de steel rond te draaien, maar aangekoekt vuil, roest en God weet wat zich nog meer jarenlang rondom de schroef heeft verzameld, houden hem stevig op zijn plaats. Door meer kracht te zetten probeer ik hem tot draaien te dwingen, tot het plastic kraakt en dreigt te breken.

‘Kom op, verdomme!’

Ik pak de steel zo laag mogelijk vast, vlak boven de schroef en draai. Piepend komt de schroef in beweging. Ik lach, met kleine ademstootjes die vreemd maar prettig aanvoelen op mijn lippen. Wanneer deze schroef los is, ga ik de volgende te lijf, en die daarna,

en probeer ze haastig met mijn vingernagels te laten draaien als het niet snel genoeg lukt met de lepelsteel, tot er bloed onder mijn nagels zit en ik nog voordat de laatste schroef helemaal los is ongeduldig aan het roostertje begin te rukken.

Het ding schiet in mijn hand, plotseling alleen maar een dun stukje metaal, en ik laat het rinkelend op de vloer vallen.

‘Wat gebeurt daar, Em?’

Finn klinkt nu bezorgd, maar ik heb geen tijd om daar aandacht aan te besteden. Eindelijk kan ik mijn hand in de afvoer steken. Volgens het logische deel van mijn hersens kan daar alleen maar een koude pijp zitten, maar een dieper instinct vertelt me dat hier sprake is van... ja, waarvan eigenlijk? Opzet? Het lot? Een van die andere grote dingen waarin ik al jaren niet meer geloof?

Het stemmetje wordt bevestigd wanneer mijn vingers zich sluiten rond een voorwerp dat verstopt zit in de afvoer. Mijn lichaam spant zich aan bij de wilde vreugde die in me losbreekt, alsof mijn spieren precies weten hoe ze die uitbarsting moeten bedwingen. Ik trek het voorwerp omhoog en bekijk het goed.

Het is een diepvrieszakje, stokoud en vlekkerig wit uitgeslagen van het harde water en de schimmel van jaren. Een volkomen alledaags voorwerp – het doet me denken aan de boterhammen met pindakaas die ik vroeger in mijn gymtas vond – dat hopeloos misplaatst lijkt in mijn piepkleine gevangenis. In het zakje zit een vel wit papier met blauwe lijntjes, zoals ik op school gebruikte, met een rafelige rand waaruit blijkt dat het uit een schrijfblok is gescheurd.

Met trillende vingers open ik het zakje. Plotseling ben ik bang. Vanaf het ogenblik dat ik het putje zag, wist ik dat er iets belangrijks mee was. Iets wat niet normaal is. Dit kan niets goeds betekenen.

Ik trek het stuk papier eruit en bekijk het eens goed. Ineens wordt alle lucht om me heen weggezogen. Ik probeer te ademen, maar het lukt me niet. Het lijkt wel of ik geen zuurstof meer krijg.

Het velletje is bijna helemaal beschreven, sommige regels met pen, andere met potlood. De bovenste regels zijn zo vervaagd dat ze moeilijk leesbaar zijn, maar de onderste zien eruit of ze kortgeleden

zijn neergeschreven. Bovendien zijn alle regels netjes doorgestreept, behalve de laatste.

Bovenaan staat in vertrouwde blokletters een naam en de onderste dikke, donkere regel lijkt wel in het papier gekerfd, alsof degene die hem schreef hard op de pen heeft gedrukt.

Die persoon was ik.

Ik heb dit velletje papier nooit eerder gezien, maar ik herken duidelijk mijn eigen handschrift: mijn schuine e's, terwijl alle andere letters in blokletters zijn, mijn achteroverhellende k's en opvallend smalle a's. Ergens diep in me herken ik iets, alsof ik in een andere kamer een telefoon hoor rinkelen.

Ik begin te trillen. Op dit moment en op deze plek krijgt een briefje waarvan ik mij niet herinner dat ik het geschreven heb een heel bijzondere betekenis.

Maar het is de laatste regel waardoor ik halsoverkop naar het toilet in de hoek van mijn cel ren.

Je moet hem vermoorden.